

віз» (скорочення ДВ), з яких жодна з країн учасниць не може претендувати більше ніж на 7% від загальної кількості віз. Участь у програмі безкоштовна.

Для того, щоб мати право на диверсифікаційну візу, іммігрант повинен мати середню освіту або мати, протягом останніх п'яти років, як мінімум, два роки досвіду роботи. [1, 6-7 с.].

### **Список використаної літератури:**

1. How the United States Immigration System Works: August 2016 / American Immigration Council. – 9 p.
2. Возз'єднання громадянина США з дітьми, які проживають за кордоном. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uamodna.com/articles/vozzednannya-gromadyanyna-ssha-z-ditjmy-yaki-prozhyvayutj-za-kordonom/>
3. Імміграція в США: основні способи імміграції в Америку на ПМЖ. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.greencardcenter.com.ua/ua/zhyttia-u-ssha/21-vyizd-v-ssha-osnovni-sposoby-immihratsii-v-ameryku-na-pmzh.html>
4. Імміграція на підставі працевлаштування. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ua.usembassy.gov/uk/visas-uk/immigrant-visas-uk/employment-based-immigration-uk/>

**Олійник А.**

### **ІМІГРАЦІЙНА ПОЛІТИКА ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ НА ПОЧАТКУ ХХІ СТ.**

*У статті розглянуто обставини, в яких відбулося пом'якшення підходу до допуску іноземних громадян на територію Сполученого Королівства, а також з'ясовано чим це було зумовлено. Висвітлено основні нововведення, які дозволили говорити про лібералізацію імміграційної політики Великої Британії на початку ХХІ ст. Коротко охарактеризовано наслідки трансформацій у сфері імміграційної політики.*

*Ключові слова: лібералізація імміграційної політики, імміграція, трудові мігранти, Програма для висококваліфікованих мігрантів, Велика Британія.*

У Великій Британії у другій половині ХХ ст. була сформована одна з найбільш рестрикційних моделей імміграційної політики. Дослідники вказували на те, що британська політика є «особливим» випадком [4], що з усіх країн Європи (Західного світу) саме Сполучене Королівство найближче підійшло до досягнення «нульової імміграції» [7], р.338. Однак, з приходом до влади Лейбористської партії у 1997 р., а особливо у період між 2000 та 2005 рр., у британській імміграційній політиці розпочалася серйозна трансформація, яка ознаменувала «рішучий відступ від попередньої моделі» [8, с.29].

Різноманітні аспекти імміграційної політики Великої Британії досліджують такі зарубіжні науковці: З. Лейтон-Генрі, С. Спенсер, Е. Геддес, Р. Хансен, Дж. Солт, А.

Шапаров та ін. В українських дослідженнях досвіду управління імміграційними потоками Великобританії приділено недостатньо уваги.

Нова імміграційна політика в Сполученому Королівстві за своїми цілями і заходами регулювання стала наближатися до імміграційної політики Канади або США. Вона стала більш ліберальною до кваліфікованих мігрантів та іноземних студентів. Для них значно прискорилося процедура отримання в'їзної візи, багатьом з кваліфікованих фахівців для отримання візи терміном на один рік не потрібно було мати дозволу на роботу, вони, також, отримували можливість залишатися в Сполученому Королівстві на постійне проживання.

Однією з найбільш знакових подій, яка була лише частково зумовлена міркуваннями імміграційної політики, однак мала безпосередній вплив на її подальший розвиток, стало відкриття британського ринку праці для восьми країн, які приєдналися до Європейського Союзу в 2004 р. Уряд Великобританії прийняв рішення не використовувати можливість накласти обмеження на в'їзд громадян із нових країн-членів ЄС. Цей крок мав як позитивні, так і негативні наслідки для Великобританії. З одного боку, трудові мігранти з Центрально-Східної Європи дійсно зменшили нестачу робочої сили на ринку праці. З іншого — масштаби темпи імміграції з нових країн-членів ЄС разом із тиском на місцеві громади (наприклад, забезпеченням житлом) та надання соціальних послуг зумовила негативні настрої у суспільстві[1].

Масштабна імміграція з нових країн-членів ЄС стала поштовхом для певних змін в імміграційній політиці. Так, були посилені обмежувальні заходи для громадян тих країн, які не входять до ЄС. Зокрема, приплив некваліфікованих робітників з «третьох країн» почав контролюватися строгими квотами. Іншим заходом стало введення правового механізму, який зобов'язував усіх роботодавців довести, що вони дійсно не можуть знайти працівника необхідної кваліфікації з-поміж громадян Європейського Союзу.

Британська імміграційна політика набула більш обмежувального характеру після парламентських виборів 2005 р. Ці вибори стали знаковими у тому, що на них питання імміграції набуло пріоритетного значення для британських виборців —тенденція, яка не спостерігалася у Великобританії з кінця 1970-х рр. Користуючись цим, Консервативна партія зробила більш рестрикційну імміграційну політику (у тому числі щодо трудової імміграції) ключовим компонентом своєї передвиборчої платформи у 2005 р. У передвиборчому маніфесті зазначалося, що Великобританія отримувала вигоду від імміграції, але уряд, фактично, втратив контроль над британськими кордонами [2]. Однак, перемогу на цих виборах знову вибороли лейбористи. Розуміючи свою вразливість у питаннях імміграції, вони дещо відійшли від попереднього курсу.

У 2005 р. Чарльз Кларк представив нову Білу книгу, призначену для підтримки суспільної довіри до імміграції та системи надання притулку [3]. У той час як Біла книга 2002 р. містила оцінку економічних вигод від імміграції, документ 2005 р. зазначав лише підпорядкування припливу іммігрантів національним інтересам. Відтепер, підхід «керованої міграції» був замінений безпековим підходом. Однак, тут

також визнавалося, що Великобританія продовжуватиме шукати кваліфікованих робітників, використовуючи систему балів, приймати обмежену кількість мігрантів через возз'єднання сім'ї, а також «справжніх» біженців. Ця Біла книга інтегрувала систему набору балів, яку запропонувала опозиція. Система набору балів являла собою програму відбору іммігрантів, які прагнуть працевлаштуватися чи навчатися у Сполученому Королівстві. Для цього пропонувалося впровадження структури, яка охоплювала п'ять рівнів: I — висококваліфіковані мігранти, II — середньота висококваліфіковані працівники із запрошенням на роботу, III — низькокваліфіковані робітники, IV — студенти, V — різні категорії тимчасових робітників. Бали повинні надаватися робочим спеціальностям, відображаючи професійну придатність, досвід, наявні заробітки, вік, а також потребу в цих спеціальностях у будь-якому взятому секторі. Система набору балів почала діяти з 2008 р., замінивши близько 80 різноманітних програм для економічної міграції [5].

Призначення у березні 2006 р. Джона Рейда на посаду міністра внутрішніх справ посилило обмежувальні тенденції. Про це свідчить, наприклад, згортання програми для низькокваліфікованих мігрантів у певному секторі економіки у грудні 2006 р. Також, відкидаючи ліберальний підхід до міграції усередині ЄС, Дж. Рейд оголосив про закриття британського ринку праці для громадян нових країн-членів ЄС: Болгарії та Румунії, які приєдналися до ЄС у січні 2007 року. Таке рішення виправдовувалося посиленням на інтенсивність імміграції з країн, які приєдналися у 2004 р., незважаючи на переконання, що рівень імміграції з цих двох країн буде нижчим [3].

Нездатність уряду передбачити розмір припливу працівників з нових країн— членів ЄС після розширення було другим чинником. Однак, варто зауважити, що підвищення негативного ставлення до імміграції було зумовлене не її впливом на економіку країни, а масштабністю, швидкістю та тим тиском, який вона чинила на соціальну сферу, а саме: місцеві громади були незадоволені тим, що не могли давати ради з підвищенням попиту на житло, освітні послуги та послуги медичних закладів.

У наступні роки, в умовах світової фінансової кризи, новий уряд відійшов від політики Т. Блера стосовно трудових мігрантів. У своїй першій промові на посаді прем'єр-міністра на конгресі профспілок у вересні 2007 р., Г. Браун оголосив про намір представити «усі вакантні робочі місця у першу чергу британським робітникам» [6]. Більше того, з вересня 2007 р. були введені нові критерії доступу іммігрантів до Сполученого Королівства, включаючи тести на володіння англійською мовою для висококваліфікованих мігрантів та ін.

Отже, уряд нових лейбористів покінчив із традицією імміграційних обмежень, що домінувала у британській політиці попередні півстоліття і пом'якшив підхід до певних категорій мігрантів. Загалом, цей період перебування Т. Блера на посаді прем'єр-міністра можна охарактеризувати активним доповненням реакційної імміграційної політики. Так, реагування на виклики пов'язані із біженцями залишалися на порядку денному, проте почали спостерігатися певні кроки у напрямку підпорядкування імміграції економічному процвітання. У період між 2000 і 2005 рр. Великобританія була рішуче відкрита для трудової міграції — за менше ніж п'ять років країна пройшла

шлях від унікальності за обмеження до винятковості своїм лібералізмом. Однак, урядові не вдалося переконати суспільство у тих вигодах, які несе економічна міграція. Масштабний та швидкий рух іммігрантів до Британії, підвищення тиску на місцеві громади зумовили посилення ворожості до іммігрантів. Імміграційне питання знову стало помітним на виборах. Таким чином, після досить нетривалої лібералізації керівництво країни було вимушене знову перейти до обмежувальних заходів.

### **Список використаної літератури:**

1. Денисенко М.Б. Миграционная политика в зарубежных странах и Российской Федерации: опыт сравнительного анализа / М. Б. Денисенко, Е. В. Фурса. – М.: Институт экономики переходного периода, 2003. – 283 с.
2. Conservative Party Manifesto 2005, Are You Thinking What We Are Thinking // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://newsimg.bbc.co.uk/1/shared/bsp/hi/pdfs/CON\\_uk\\_manifesto.pdf](http://newsimg.bbc.co.uk/1/shared/bsp/hi/pdfs/CON_uk_manifesto.pdf)
3. Controlling our borders: Making migration work for Britain // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment\\_data/file/251091/6472.pdf](http://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/251091/6472.pdf) (Accessed 23 January 2015).
4. Drew. C. & Sriskandarajah D. (2006) 'EU Enlargement: Bulgaria and Romania — Migration Implications for the UK', in Institute for Public Policy Research Fact File. London.
5. Freeman, G. (1994) 'Britain, the Deviant Case', in Controlling Immigration: A Global Perspective, Stanford University Press, Stanford, pp. 297 – 300.
6. Gordon Brown's speech to the TUC in full // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [www.telegraph.co.uk/news/uknews/1562685/Gordon-Browns-speech-to-the-TUC-in-full.html](http://www.telegraph.co.uk/news/uknews/1562685/Gordon-Browns-speech-to-the-TUC-in-full.html) (Accessed 23 January 2015).
7. Hansen, R. (2004) 'Commentary', in Controlling Immigration: A Global Perspective, Stanford University Press, Stanford, pp. 338 – 342.
8. Somerville, W. (2007) Immigration Under New Labour, Policy Press, Bristol.

*Паламарчук І.*

### **ХАРАКТЕРИСТИКА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН УКРАЇНИ ТА США**

*У статті подається аналіз тенденцій розвитку сучасних українсько-американських відносин, які визначено одним із пріоритетів зовнішньої політики України. Досліджується безпековий, політичний, економічний і гуманітарний контексти між Україною та США. Проведена спроба розглянути стратегічні для України напрямки співпраці з США на міжнародній арені та в галузі реформування української держави.*

*Ключові слова: зовнішня політика, національні інтереси, міжурядова співпраця, стратегічне партнерство, система міжнародних відносин, регіональні відносини.*